

21.11.2024

POL-2024-167442

Eduskunta
Puolustusvaliokunta

VIITE: Eduskunnan puolustusvaliokunnan lausuntopyyntö 13.11.2024

Poliisihallituksen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä HE 185/2024 vp eduskunnalle laiksi aluevalvontalain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

1 Lausuntopyyntö

Eduskunnan puolustusvaliokunta on pyytänyt Poliisihallitukselta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi aluevalvontalain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi aluevalvontalakia. Esityksen mukaan sen säännöksiin vieraan valtion sotilaan, sotilasajoneuvon, valtionilma-aluksen ja valtionaluksen Suomen alueelle tulosta tehtäisiin muutoksia. Muutosten tavoitteena on huomioida Suomen jäsenyys Pohjois-Atlantin liitossa. Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutettaviksi myös sotilasajoneuvolakia, puolustustarvikkeiden viennistä annettua lakia sekä ampuma-ase lakia aluevalvontalakiin tehtävien muutosten johdosta.

2 Poliisihallituksen asiantuntijalausunto

Hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset ovat perusteltuja ja tärkeitä sotilaallisen liikkuvuuden parantamiseksi. Ne ovat myös tärkeitä sekä Suomen Nato-jäsenyyden että Amerikan yhdysvaltojen kanssa tehtävän puolustusyhteistyön kannalta.

Aluevalvontalaissa (755/2000) säilytettäisiin pääsääntönä se, että lähtökohteisesti vieraan valtion sotilas, sotilasajoneuvo, valtionilma-alus ja valtionalus saa tulla Suomen alueelle ja olla maassa vain sille hakemuksesta myönnetyn maahantuloluvan perusteella. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos Suomea velvoittavassa kansainvälisessä sopimuksessa on toisin säädetty. Tällainen kansainvälinen sopimus on esimerkiksi puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehty sopimus (SopS 69–70/2024), mutta ei kuitenkaan Nato SOFA (23–24/2024) niiltä osin, kun siinä on sovittu maahantulosta.

Poliisihallitus on hallituksen esityksen valmisteluvaiheessa kiinnittänyt huomiota siihen, että nyt esitettävät ehdotukset, joihin sisältyy myös ampuma-

aselain (1/1998) 17 §:n muutos, tarkoittavat sitä, että vieraan valtion asevoimat voivat Suomeen tullessaan tuoda mukanaan ampuma-aseita, aseenosia ja patruunoita sekä erityisen vaarallisia ammuksia eikä tähän liity mitään lainsäädäntöön perustuvaa kontrollia. Tätä voidaan pitää haasteena yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta.

Poliisitoiminnan kannalta on tärkeää, että Suomen viranomaisilla – etenkin Puolustusvoimilla ja poliisilla – on tieto vieraan valtion asevoimien hallussa olevista ampuma-aseista ja patruunoista. Tähän liittyen hallituksen esityksen perusteluissa onkin todettu, että pääesikunta ja Poliisihallitus sopivat poliisille ilmoitettavista tiedoista, esimerkiksi Suomeen tulevien sotilaiden mukana tulevista ampuma-aseista sekä aseiden ja ampumatarvikkeiden kuljetuksista. Aluevalvonnan lupaviranomainen huolehtii tiedonkulusta poliisin kanssa. Pääesikunta ilmoittaa myös oma-aloitteisesti poliisin tehtäviin vaikuttavista tapahtumista.

Poliisitarkastaja

Konsta Arvelin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 21.11.2024 klo 08:17. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-mosta.

Jakelu

Eduskunnan puolustusvaliokunta

Tiedoksi

Poliisihallituksen esikunta
Poliisilakimies Visa Weckström